

Edunvalvontasuunnitelma

Tiivistelmä

Sipoon edunvalvontasuunnitelma määrittää edunvalvonnan kohteet, tavoitteet ja toimenpiteet. Suunnitelma on laadittu kunnan asiantuntijoiden toimesta ja sitä on kehitetty kunnan toimialojen johtoryhmissä. Tavoitteena on kohdentaa edunvalvonnan tavoitteet vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Edunvalvontakohteet jakautuvat kuuteen ryhmään

- A. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja kunnan välinen saumaton toimivuus
- B. Valtionosuusjärjestelmän muutos ja oikeudenmukaisuus
- C. MAL-edunvalvonta
-> Väylävirasto ja ELY-keskus keskeisiä kumppaneita KeNi-rata- ja kevytliikenneasioissa
- D. TE2024 - Työllisyysalueen ja Sipoon kunnan välinen aktiivinen yhteistyö
- E. Julkishallinnon digitalisaation edistäminen
- F. Toisen asteen ammatillinen koulutus

Sipoon kunnan pääedunvalvontakanavat

Pääedunvalvontakanavat ovat

- Itä-Uudenmaan kuntien kuntayhteistyö
- Kuuma-kunnat
- valtiovarainministeriö
- Digi- ja väestötietovirasto
- Kuntaliiton verkostot
- MAL-verkosto
- Liikenne- ja viestintäministeriö
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
- ELY-keskus

- Väylävirasto
- Työ- ja elinkeinoministeriö
- Uudenmaan liitto

Näiden lisäksi myös muita tunnistettuja edunvalvontakanavia.

Sipoon kunnan edunvalvontasuunnitelma

Kunnan toimintaympäristö on monimuotoistunut. Usein kunnan elinvoimaisuuteen ja kuntalaisten palveluiden saatavuuteen vaikuttaa muutkin kuin kunnan omat päätökset. Perinteisesti keskeinen yhteistyökumppani on ollut valtio. Kokonaisuus on kuitenkin monimuotoistunut, koska esimerkiksi koulutuspalveluiden tuottajia on yhtiöitetty ja kunnat ovat itsekin siirtäneet yhä laajemmin järjestämävastuullaan olevia palveluita mm. kuntayhtymiin. Näin ollen kunta ja etenkin kuntalaiset ovat yhä riippuvaisempi muualla tehtävistä päätöksistä.

Kunnat ovat perinteisesti toimineet edunvalvonnassaan useiden eri organisaatioiden kautta. Kuntaliitto vastaa kuntien edunvalvonnasta valtakunnallisesti. Maakuntaliitolla on taas keskeinen merkitys alueellisella tasolla. Sipoon kohdalla seudullista tasoa edustaa KUUMA-liikelaitos. Kunnan onkin huomioitava koko ajan myös ne päätökset, jotka ovat kokonaan sen suoran päätäntävällän ulkopuolella tai joihin sillä on vain osittainen päätäntävalta.

Usein kunnan kannalta merkittävät hankkeiden valmistelu kestää pitkään. Tällaisia on tyypillisesti suuret infrahankkeet. On selvää, että mm. tulevaisuuden rata- ja tiehankkeet tulevat vaikuttamana oleellisesti kuntien elinvoimaisuuteen. Hankkeita valmistellaan pitkään ja niiden prioriteettiaste saattaa vaihdella. Tämän takia hankkeita on seurattava ja edistettävä pitkäjänteisesti. Tämä on edellytys sille, että niihin liittyviin päätöksiin voidaan vaikuttaa. Samaa pätee mm. eri palveluntuottajien palveluverkkoa. Näihin päätöksiin olisi hyvä osallistua jo valmisteluvaiheessa, mikä taas edellyttää valmistelun seuraamista ja siihen osallistumista.

Edunvalvontakohteiden valitseminen

Kunta tuottaa palveluita monenlaisissa verkostoissa ja yhteistyössä erilaisten toimijoiden kanssa. Tämän takia on syytä tehdä rajauksia siitä, mitkä toiminnat ovat varsinaista edunvalvontaa. Oleellista on erottaa edunvalvonta muusta yhteistoiminnasta. Toisaalta on oleellista tunnistaa tarpeeksi merkitykselliset kohteet varsinaiselle edunvalvonnalle. Lähtökohtanaan tulee olla, että yksittäiset viranhaltijat ja toimielimet huomioivat kunnan edun päätöksissään ilman, että siitä tarvitsee laatia erillistä ohjelmaa.

Edunvalvontaohjelmaan vaadittavien kohteiden kriteerit

- Kohteella tulee olla huomattava taloudellinen merkitys kunnalle. Tätä voidaan mitata esim. hankkeen kuntaan kohdistamalla investoinnilla tai siitä, kuinka suuri budjetti yksiköllä on kunnan alueella

- Kohteella on merkitys riittävän monen kuntalaisen arkeen ja sen sujuvuuteen
- Kohde luo tai säilyttää työpaikkoja kunnassa
- Kohde mahdollistaa kuntaan muuttamisen tai siellä asumisen.
- Hanke on muuten merkittävä kunnan strategian toteuttamiselle

Seuraavat eivät täytä edunvalvontaohjelman kriteerejä

- Kunta voi päättää yksin hankkeen toteuttamisesta. Näin ollen tytäryhtiöiden ratkaisut hoidetaan omistajanohjauspolitiikalla. Edunvalvonta voi tulla kysymykseen osakkuusyhtiöiden tapauksessa.
- Avustusten, projektirahoituksen tms. hakeminen ei ole edunvalvontaa vaan normaalia taloudenhallintaa.
- Kaupalliset projektit tai puhtaasti liiketoiminnalliset hankkeet eivät ole edunvalvontaa. Kunta voi esimerkiksi edistää yritysten sijoittumista alueelle, mutta tämä rajataan pois edunvalvonnasta. Tähän vaikuttaa myös se, että yrityshankkeista viestiminen on hyvin sensitiivistä.

Edunvalvonnan menetelmät

Edunvalvontamenetelmät määrittävät kohteen mukaan. Edunvalvonnassa kuitenkin oleellista on se, että kunnan edustajat tietävät kunnan tavoitteet toimiessaan eri foorumisissa (hallitukset, yhteistyöryhmät, lausuntopyynnöt). Näin jokaisessa vaiheessa tiedetään, mitä kunta tavoittelee.

Edunvalvonta vaatii usein yhteistyötä eri kuntien välillä. Selkeimmin tämä nousee esiin liikenneinfraan liittyvissä hankkeissa, jotka koskettavat useaa kuntaa. Hankkeesta hyötyvien kuntien kanssa on syytä sopia yhteistyöstä. Esimerkiksi KUUMA- kuntien tekemässä MAL-yhteistyössä edunvalvontaa kannattaa koordinoida parhaan vaikuttavuuden saavuttamiseksi.